

EUROOPA PARLAMENT

2009–2014

Õiguskomisjon

2011/0167(NLE)

10.4.2012

ARVAMUSE PROJEKT

Esitaja: õiguskomisjon

Saaja: rahvusvahelise kaubanduse komisjon

Nõukogu otsuse eelnõu võltsimisvastase kaubanduslepingu sõlmimise kohta Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning Ameerika Ühendriikide, Austraalia, Jaapani, Kanada, Korea Vabariigi, Maroko Kuningriigi, Mehhiko Ühendriikide, Singapuri Vabariigi, Šveitsi Konföderatsiooni ja Uus-Meremaa vahel
(12195/2011 – C7-0027/2012 – 2011/0167(NLE))

Arvamuse koostaja: Marielle Gallo

PA_Leg_Consent

LÜHISELGITUS

Õiguskomisjonilt paluti arvamust võltsimisvastase kaubanduslepingu (ACTA) sõlmimise kohta. Arvamuses käsitleb arvamuse koostaja selle küsimuse õiguskomisjoni pädevusse kuuluvaid aspekte ning sõnastab nende põhjal soovitusi.

Euroopa Parlamendi kodukorra VII lisa punkti 16 kohaselt kuuluvad õiguskomisjoni vastutusalasse küsimused, mis hõlmavad liidu õiguse tõlgendamist ja kohaldamist, liidu õigusaktide kooskõla esmase õigusega ning rahvusvahelise õiguse tõlgendamine ja kohaldamine.

1. Parlamendi õigusteenistuse kaks võltsimisvastast kaubanduslepingut toetavat arvamust

Oma 4. oktoobri 2011. aasta kirjas taotles õiguskomisjoni esimees parlamendi õigusteenistuse arvamust võltsimisvastase kaubanduslepingu kohta. Õigusteenistusele esitatud küsimused said komisjonis esindatud fraktsioonide heakskiidu.

Õigusteenistus esitas oma arvamuse (SJ-0661/11) 8. detsembril 2011. Selles märgitakse, et enamikule õiguskomisjoni esitatud küsimustest andis õigusteenistus hinnangu juba oma 5. oktoobri 2011. aasta arvamuses (SJ-0501/11), mis koostati parlamendi rahvusvahelise kaubanduse komisjoni taotlusel. Õiguskomisjoni koordinaatorite otsusega muudeti nimetatud kaks õigusteenistuse dokumenti avalikuks.

Õigusteenistus jõudis järeldusele, et võltsimisvastane kaubandusleping ei eelda ühenduse õigustiku *prima facie* muutmist intellektuaalomandiõiguse ja selle kohaldamise vallas, sh digikeskkonnas¹.

Õigusteenistus leidis samuti, et iseenesest ei loo võltsimisvastane kaubandusleping ühtki kohustust, mis oleks põhiõigustega selges vastuolus. Vastupidi, õigusteenistuse hinnangul „eeldab paljude võltsimisvastase kaubanduslepingu sätete ülevõtmine lepinguosalistelt põhiõiguste järgimist“².

2. Võltsimisvastase kaubandusleping ei loo uusi intellektuaalomandi õigusi – võltsimisvastases kaubanduslepingus sätestatakse üldised kohustused erinevate meetmete proportsionaalseks rakendamiseks

Võltsimisvastane kaubandusleping ei loo lepinguosaliste jaoks uusi intellektuaalomandi õigusi³. Teisisõnu – kõik, mida ELi õigusega praegu kaitstakse, jääb kaitstuks ka edaspidi, ning seda, mida seni pole kaitstud, pole lepinguga kaitse alla võetud.

Muu hulgas kohaldatakse kõigi lepingus ette nähtud meetmete rakendamisel horisontaalselt artiklit 6. Selle artikliga lisatakse proportsionaalsuse põhimõtte, sätestades sõnaselgelt, et iga lepinguosaline võtab arvesse „rikkumise tõsiduse, kolmandate isikute huvid ning

¹ Nõukogu õigustalituse 8. detsembri 2011. aasta arvamuse SJ- 0661/11 lõike 40 punkt c.

² Nõukogu õigustalituse 8. detsembri 2011. aasta arvamuse SJ- 0661/11 lõike 40 punkt d.

³ Võltsimisvastase kaubanduslepingu artikkel 3.

kohaldatavate meetmete, õiguskaitsevahendite ja karistuste proportsionaalsust¹. Seetõttu ei saaks Euroopa Liit nimetatud sätte kontekstis nõuda tohutut kahjutasu ja intresse, sest arvesse tuleb võtta rikkumise tõsidust ja kolmandate isikute huvisid.

Samas horisontaalses artiklis sätestatakse ka, et menetluste rakendamisel tuleb „vältida tõkete loomist seaduslikule kaubandusele ja ette näha meetmed nende menetluste kuritarvitamise vastu“².

3. Piiril võetavad meetmed

Piiril võetavate meetmete osas lubatakse võltsimisvastase kaubanduslepingu artikliga 14 teha erand reisijate isiklikus pagasis leiduvate väikeste kaubakoguste suhtes, mis ei ole kaubanduslikku laadi. Vältimaks mõju õiguspärasele geneeriliste ravimite kaubandusele, ei kohaldata seda lepingujagu ka patentide ning avaldamata teabe kaitse suhtes³.

4. Kriminaalõiguslik kaitse

Kriminaalõiguslikke meetmeid kohaldatakse vaid kommertseesmärgil toime pandud rikkumiste suhtes, mis hõlmavad vähemalt äritegevust otsese majandusliku või kaubandusliku tulu saamiseks⁴. Kuna kriminaalkaristused piirduvad kommertseesmärgil toime pandud rikkumistega, ei ole neid seega võimalik kohaldada ebaseaduslikult internetist materjali alla laadiva nooruki vastu. Sellises olukorras oleks niisugune karistus muu hulgas vastuolus võltsimisvastase kaubanduslepingu artikli 6 lõikes 3 sätestatud proportsionaalsuse põhimõttega.

Pealse selle ei ole mõiste „kommertseesmärgil“ laiem kui sarnane mõiste Euroopa Liidu õiguses. Direktiivi 2004/48/EÜ põhjenduses 14⁵ määratletakse kommertseesmärkidel toime pandud tegusid kui tegusid, „[...] mille eesmärgiks on otsene või kaudne majanduslik või kaubanduslik tulu. Üldjuhul välistatakse teod, mille on toime pannud heausksed lõpptarbijad.“.

5. Võltsimisvastane kaubandusleping ja digikeskkond

Lepingu 5. jaos, mis käsitleb intellektuaalomandi õiguskaitse tagamist digikeskkonnas, ei viidata kordagi järk-järgult kohaldatavatele sanktsioonidele. Muu hulgas näevad võltsimisvastase kaubanduslepingu artikli 27 lõiked 2 ja 3 ette, et menetluste kohaldamisel tuleb vältida tõkete loomist seaduslikule tegevusele, sealhulgas e-kaubandusele, ning tagada kõnealuse lepinguosalise õigusaktide kohased põhiõigused, nagu sõnavabadus, õigus õiglasele kohtumõistmisele ja eraelu puutumatusele.

Internetiteenuste pakkujalt riikliku pädeva asutuse otsuse alusel nõutava teabe kohta⁶ märgitakse sõnaselgelt, et seda lepinguosalistele antud võimalust tuleb kasutada kooskõlas iga

---

¹ Võltsimisvastase kaubanduslepingu artikli 6 lõige 3.

² Võltsimisvastase kaubanduslepingu artikli 6 lõige 1.

³ Võltsimisvastase kaubanduslepingu joonealune märkus nr 6.

⁴ Võltsimisvastase kaubanduslepingu artikli 23 lõige 1.

⁵ 29. aprilli 2004. aasta direktiiv nr 2004/48/EÜ intellektuaalomandi õiguste jõustamise kohta.

⁶ Võltsimisvastase kaubanduslepingu artikli 27 lõige 4.

lepinguosalise siseriikliku õigusega. Euroopa Liidu õiguses on see küsimus selgelt reguleeritud. Direktiivi 2000/31/EÜ artikliga 15¹ keelatakse liikmesriikidel kehtestada vahendajatele, näiteks internetiteenuse pakkujatele, üldist teabe jälgimise kohustust. Hiljuti on see kinnitust leidnud Euroopa Kohtu praktikas². Seega keelab Euroopa Liidu õigus interneti üldise seire. Siiski näeb ELi õigus³ ette, et selgelt piiritletud õigusliku menetluse raames, mis käsitleb intellektuaalomandi õiguse rikkumist, võivad kohtuorganid teatud teabe avalikustamist lubada. Seda on kinnitanud ka Euroopa Kohus, kes täpsustas, et pole välistatud „liikmesriikide võimalust kehtestada direktiivi 2004/48 artikli 8 lõike 1 alusel Interneti-ühenduse pakkujale teabe andmise kohustust“⁴.

6. Meetmed võltsimisvastase kaubanduslepingu ülevõtmiseks

Üks kartustest, mida on seoses võltsimisvastase kaubanduslepinguga väga sageli väljendatud ning mis on arvamuse koostaja hinnangul ka osaliselt põhjendatud, lähtub tõsiasiast, et isegi kui leping on Euroopa Liidu õigusega kooskõlas, võib selle ülevõtmine Euroopa Liidu poolt kahjustada põhiõigusi. Kõigepealt soovib arvamuse koostaja meenutada, et rahvusvahelise lepinguga loodavad kohustused ei tohiks mõjutada Euroopa Liidu põhiseaduslikke printsiipe, millest üks sätestab, et kõik ühenduse õigusaktid peavad arvestama põhiõigustega⁵. Seega mõistaks Euroopa Kohus kohe hukka kõik ülevõetavad õigusaktid, mis lähevad põhiõigustega vastuollu. Poliitilisel tasandil kutsub arvamuse koostaja Euroopa Komisjoni üles koostama aruande võltsimisvastase kaubanduslepingu ülevõtmise meetmete kohta nii Euroopa Liidu kui ka liikmesriikide tasandil. Aruanne tuleks esitada igal aastal Euroopa Parlamendile, et parlament saaks koostada oma soovitused.

*****

Õiguskomisjon palub vastutaval rahvusvahelise kaubanduse komisjonil teha Euroopa Parlamendile ettepanek anda nõusolek.

---

¹ 8. juuni 2000. aasta direktiiv 2000/31/EÜ infoühiskonna teenuste teatavate õiguslike aspektide, eriti elektroonilise kaubanduse kohta siseturul (direktiiv elektroonilise kaubanduse kohta).

² Kohtuasi C-360/10, Sabam Netlog, 16.2.2012.

³ Direktiivi 2004/48/EÜ artikli 8 lõike 1.

⁴ Kohtuasi LSG Télé2, C-557/07, 19.2.2009, punkt 41.

⁵ Ühendatud kohtuasjad Kadi jt, C-402/05 P ja C-415/05 P, punkt 285.